ΒΙΒΛΙΟΤΗΚΑ ΙΜΠΕΡΑΤΟΡΙΚΑΓΙΟ
24 ΑΒΓ. 19[illegible]

ΒΙΒΛΙΟΤΗΚΑ ΙΜΠΕΡΑΤΟΡΙΚΑΓΙΟ
29 ΑΒΓ. 1907

ΕΤΟΣ ΚΖ'.
ΑΡΙΘ. 34

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ
ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 19 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1907

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ
Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιασκ.. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ.....25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
† Ὁ Στρωμνίτσης ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ ἀρχιτραμμ. τῆς ἱερᾶς Συνόδου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ αὐτοκρατορικὴ ἑορτή — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Καταδίκη τῆς ἐν ἱερᾷ μουσικῇ καινοτομίας — (Ἐγκύκλιος κατὰ τῆς τετραφώνου μουσικῆς Ἀνθίμου πατριάρχου) — Νικόλαος Α' οἰκουμενικὸς πατριάρχης ὁ Μυστικός — Πέτρου χαρτοφύλακος ἔργον (συνέχεια καὶ τέλος).

Η ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΗ ΕΟΡΤΗ

τῆς εἰς τὸν θρόνον τῶν Ὀσμανιδῶν ἀναρρήσεως τοῦ μεγαλειοτάτου καὶ φιλολάου ἡμῶν ἄνακτος ΣΟΥΛΤΑΝ ΑΒΔΟΥΛ ΧΑΜΙΤ ΧΑΝ ΤΟΥ Β' πανηγυρικῶς, ἐν ἀγαλλιάσει κοινῇ, διεξήχθη σήμερον. Εἰς τὴν αὐτὴν καὶ ὡρισμένην ἡμέραν τοῦ ἐνιαυτοῦ διεξάγεται παρὰ πᾶσι τοῖς λαοῖς τῆς αὐτοκρατορίας μία κοινὴ ἑορτή, πάντας αὐτοὺς εἰς πάγκοινον κινοῦσα δέησιν, ἧς προηγεῖται ἡ ἐν ναοῖς ἱεροῖς, ἐν τεμένεσι καὶ συναγωγαῖς δέησις πρὸς τὸν βασιλέα τὸν ἐπουράνιον, ὅπως σώζῃ καὶ φρουρῇ τὸν ἐπίγειον. Καὶ δέονται πρὸς τὸν Θεὸν γέροντες μετὰ παιδίων, μητέρες καὶ θυγατέρες, πατέρες μετὰ τῶν υἱῶν, ὑπήκοοι μετὰ τῶν ἐν τέλει, καὶ ἱκετεύουσι τὸν Κύριον τῆς δόξης καὶ τῆς ζωῆς καὶ παροχέα τῶν ἀγαθῶν, ὅπως ἄνωθεν καταπέμπῃ πᾶσαν δόσιν ἀγαθήν, εἰς τὸν μεγαλειότατον καὶ κραταιότατον ἡμῶν ἄνακτα καὶ αὐθέντην, τὸν φιλειρηνικὸν σουλτάνον Ἀβδοὺλ Χαμὴτ Χὰν τὸν Β'.

Ἡ βασιλεία Αὐτοῦ, τριάκοντα καὶ ἓν ἔτη περιλαμβάνουσα ἀγαθῶν καὶ κοινωφελῶν ἔργων πλήρη, πληροῖ σελίδας τινὰς τῆς ὅλης ἱστορίας τῆς ἀνθρωπότητος, τῆς πεπολιτισμένης, ἃς ἀποτελοῦσι μέρος ἐπιφανὲς τὰ ὑπὸ τὸ κραταιὸν Αὐτοῦ σκῆπτρον ἔθνη καὶ μάλιστα τὸ ὀρθόδοξον ἑλληνικόν, τὸ διὰ τῶν αἰώνων ἐν αἵμασι καὶ ἱδρῶσι καὶ κόποις τηρῆσαν καὶ σῶσαν τὸν πολιτισμόν, ὃν ὁ φιλόλαος ἡμῶν ἄναξ προστατεύει. Ἀπὸ στομάτων, διὰ γραφίδων, ἀπὸ βημάτων σοφῶν καὶ διὰ διδασκαλίας διαχέεται φῶς ἱστορικόν, ὅτι τριάκοντα καὶ ἑνὸς ἐτῶν βασιλεία παρέχει τὸ μέγα δίδαγμα τοῦ τί καὶ πόσον ἰσχύει νὰ κατορθώσῃ μονάρχης πεθῶν καὶ θέλων καὶ ἐπιδιώκων τὴν πρόοδον τοῦ κράτους αὐτοῦ.

Ὑπὲρ Αὐτοῦ λοιπὸν δεόμενοι πρὸς τὸν Ὕψιστον πάντες οἱ ὑπήκοοι καθ' ἑκάστην, ἀπὸ κοινοῦ

καὶ πάλιν ἐδεήθησαν, δοξολογήσαντες ἅμα τὸν Κύριον, ὅτι συνεπλήρωσε τριάκοντα καὶ ἓν ἔτη βασιλείας ἱστορικῆς ἡ Α.Α.Μ. ὁ ἄναξ, εἰς τὸ τριακοστὸν δεύτερον εἰσερχόμενος. Οἱ ὀρθόδοξοι Αὐτοῦ ὑπήκοοι ἐνταῦθά τε καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις συνῆλθον εἰς τοὺς ἱεροὺς αὐτῶν ναοὺς, τὸ δὲ κέντρον τῆς ὀρθοδοξίας δημοτελέστερον ἄγει σήμερον τὴν αὐτοκρατορικὴν ἑορτήν.

§

Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ, χοροστατοῦντος τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου μετὰ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν καὶ τῶν παρεπιδημούντων μητροπολιτῶν, ἐν μέσῳ ἀπείρου πλήθους ὀρθοδόξων ἐψάλη ἡ δοξολογία κατὰ τὸ ἀπὸ ἐτῶν καθωρισμένον τυπικὸν, ἡ ἐπηκολούθησεν ὁ πολυχρονισμὸς τῆς Α. Α. Μ. Μετὰ τὴν λῆξιν καὶ τῆς δοξολογίας, ἡ Α. Θ. Π. ἀπὸ τοῦ ὑπὸ τὴν Μ. Πρωτοσυγκελλίαν ἐξώστου ἀνήγγειλεν εἰς τὸ πυκνότατον πλῆθος, τὸ ὑπερπληροῦν τὸν περίβολον τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ, τὰ κατὰ τὴν κοινὴν ἑορτὴν ταύτην, ἐμεγάλυνε τὸ θαυμαστὸν ἔργον τοῦ μεγαλειοτάτου ἄνακτος, παλαίοντος ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη κατὰ μυρίων προσκομμάτων καὶ πολλῶν ἐπηρειῶν, αἵτινες καὶ τοὺς ὀρθοδόξους ζημιοῦσιν, ηὔξατο ὑπὲρ μακρᾶς ζωῆς καὶ βασιλείας τῆς Α. Α. Μ. καὶ προέτρεψε τὰ πλήθη νὰ ζητωκραυγήσωσιν ὑπὲρ τοῦ ἄνακτος. Τοῦτο δὲ καὶ ἔπραξαν οἱ παριστάμενοι ὀρθόδοξοι τρὶς ἐπαναλαβόντες τὰς ζητωκραυγὰς ὑπὲρ τῆς Α. Α. Μ. καὶ ἅπαξ ὑπὲρ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου.

*

Μετὰ ταῦτα, ἐν τῇ αὐθούσῃ τῶν πατριαρχῶν ἐλέχθησαν τὰ τῇ ἑορτῇ ἁρμόζοντα καὶ ἀπενεμήθη τὸ βραβεῖον Χαμηδιὲ τοῖς ἐκ τῶν τελειοφοίτων Θεολογικῆς καὶ Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς ἐπίδοσιν ἐπιδεξαμένοις εἰς τὴν γνῶσιν τῆς ἐπισήμου γλώσσης τοῦ κράτους. Παρῆσαν κατὰ τὴν ὑποδοχὴν ταύτην οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ μητροπολῖται Κυζίκου, Ἰκονίου, Χίου, Μαρωνείας, Καστορίας, Γρεβενῶν, Δρυϊνουπόλεως, Σερβίων-Κοζάνης καὶ Λέρου, μετὰ τῶν παρεπιδημούντων Μεσημβρίας, Βάρνης καὶ Νευροκοπίου, ὁ παρεπιδημῶν πανιερ. ἐπίσκοπος Λευκάδος-Ἰθάκης κ. Δανιὴλ Σουλίδης, οἱ ἐπίτροποι τῶν Ἁγίων Τόπων, ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς μονῆς τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου, ὁ ἐξ. ἄρχων Μ. λογοθέτης ἐν στολῇ, ὡς καί τινα τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου καὶ τινες τῶν βαθμούχων καὶ λογάδων

*

Μικρὸν πρὸ μεσημβρίας ἡ Α. Θ. Π. σὺν τῷ ἐξ. ἄρχοντι Μ. λογοθέτῃ μετέβη εἰς τὰ αὐτοκρατορικὰ ἐν Γιλδὶζ ἀνάκτορα, ὅπου προσῆλθον καὶ οἱ πνευματικοὶ ἀρχηγοὶ τῶν ἄλλων ὑποτελῶν τῷ κράτει ἐθνοτήτων, εἰσαχθεὶς δὲ παρὰ τῇ Α. Α. Μ. σὺν ἐκείνοις, ἀπήγγειλε τὴν ἑξῆς προσφώνησιν, ἑρμηνευθεῖσαν τουρκιστὶ ὑπὸ τοῦ ἐξοχ. Μ. λογοθέτου.

Μεγαλειότατε αὐτοκράτορ

Πάντοτε μὲν ἰδίᾳ ὅμως κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τῆς ἀνόδου τῆς Ὑμετέρας αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος ἐπὶ τὸν Θρόνον τῶν Ὀσμανιδῶν, μεγάλων προπατόρων καὶ προκατόχων Αὐτῆς, ἅπαντες οἱ διαφόρων ἐθνῶν ὑπήκοοι τῆς ἀχανοῦς Αὐτοκρατορίας τὰ ὄμματα τῆς ψυχῆς τε καὶ τοῦ σώματος στρέφουσιν ἐπὶ τοῦ οὗ κάθησαι θρόνου, θερμὰς ἀναπέμποντες εὐχὰς καὶ δεήσεις πρὸς τὸν μέγαν Θεὸν ἡμῶν, ὅπως διατηρῇ τὴν Ὑμετέραν αὐτοκρατορικὴν Μεγαλειότητα ὑπὸ τὴν κραταιὰν αἰγίδα Αὐτοῦ καὶ φυλάσσῃ Αὐτὴν ἀπὸ παντὸς ἀνιαροῦ ὑγιᾶ καὶ μακρημερεύουσαν.

Τὰς θερμὰς ταύτας αὐτῶν καὶ ἡμῶν τῶν διαπύρων εὐχετῶν εὐχὰς ὑποβάλλοντες τῇ Σῇ θεοφρουρήτῳ αὐτοκρατορικῇ Μεγαλειότητι, ἐξαιτούμεθα ταπεινῶς, ὅπως πάντοτε ἐν εὐδοκίᾳ αὐτοκρατορικῇ παρέχῃς ἡμῖν τε καὶ ἐκείνοις τὰς βασιλικάς Σου χάριτας τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς εὐνομίας.

Ἡ Α. Α. Μ. ὁ ἄναξ εὐμενῶς ἀκροασάμενος τῆς πατριαρχικῆς προσφωνήσεως ἐβεβαίωσε τὸν παναγιώτατον οἰκουμενικὸν πατριάρχην περὶ τῆς πρὸς τοὺς ὑπηκόους πατρικῆς Αὐτοῦ στοργῆς καὶ τῆς ἐκτιμήσεως καὶ ἀγάπης πρὸς πάντας τοὺς νομοταγῶς πολιτευομένους, ἐξέφρασε δὲ τὴν εὐαρέσκειαν Αὐτοῦ ἐπὶ τῇ μετὰ λελογισμένης καὶ νομοταγοῦς ἀφοσιώσεως διοικήσει τῆς Α. Θ. Παναγιότητος. Ἐπίσης εὐμενέστατα ἐξεφράσθη καὶ περὶ τῆς Α. ἐξ. τοῦ ἄρχοντος Μ. λογοθέτου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Χειροτονία.—Τῇ τετάρτῃ, 15 μεσοῦντος, ἐγένετο ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ ὑπὸ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν Κυζίκου, Χίου καὶ Λέρου-Καλύμνου ἡ χειροτονία τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Νευροκοπίου κ. Δαμασκηνοῦ.

Ἑορτὴ Παμμακαρίστου.— Τῇ 1 προσεχοῦς σεπτεμβρίου μηνὸς, σὺν τῇ πατριαρχικῇ πανηγύρει τῆς Ἰνδικτιῶνος, συνεορτάζεται καὶ ἡ ἑορτὴ τῆς Θεοτόκου Παμμακαρίστου, ἧς ἡ σεπτὴ εἰκὼν σὺν τοῖς ἁγίοις ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ λειψάνοις, ἀπὸ ναοῦ εἰς πατριαρχικὸν ναὸν μεταφερομένη, ἀνάκειται ἀπὸ τριακοσίων ἑπτὰ ἐτῶν ἐν τῷ ναῷ τούτῳ. Ἡ εἰκὼν τῆς Ἀειπαρθένου, βυζαντινῆς τέχνης καὶ μουσειογραφίας προϊὸν γεραρὸν, θέλει μείνει πρὸς προσκύνησιν τῶν πιστῶν ἐκτεθειμένη κατά τε τὸν ἑσπερινὸν καὶ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς, καθ' ἣν, ὡς ἀπὸ χρόνων πολλῶν εἴθισται, χοροστατήσει ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης σὺν τοῖς σεβασμ. συνοδικοῖς καὶ τοῖς παρεπιδημοῦσι πανιερ. μητροπολίταις.

Γραφεῖον ἱερᾶς Συνόδου. — Τῇ τετάρτῃ ἐπανέκαμψεν ἐκ Κύπρου ὁ ἱερολογ. ὑπογραμματεὺς τῆς ἱερᾶς Συνόδου διάκονος κ. Ἀπόστολος Τρύφωνος.

Φιλομουσίας τεκμήριον. — Ἠγγέλθη τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι ὁ ἐνταῦθα εὐφήμως ἐμπορευόμενος κ. Μικὲς Ν. Παπαδόπουλος ἀνέλαβε τὴν ἐξ ἰδίων καταβολὴν 500 λιρῶν πρὸς ἀνέγερσιν καταλλήλου οἰκοδομήματος διὰ τὸ παρθεναγωγεῖον τῆς ὁμογενοῦς ὀρθοδόξου κοινότητος Περάμου τῆς ἐπαρχίας Κυζίκου, εἰς μνήμην τοῦ μακαρίτου πατρὸς αὐτοῦ Νικολάου.

Ὀφφίκια πατριαρχ. αὐλῆς. — Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀπένειμεν ἐσχάτως τὸ ὀφφίκιον ἀρχιμανδρίτου τοῦ Οἰκουμεν. Θρόνου τοῖς πανοσιολ. πρεσβυτέροις κκ. Ἰωάννῃ Ἀνδρεάδῃ, ἡγουμένῳ τῆς ἐν Πριγκήπῳ ἱερᾶς μονῆς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, προλύτῃ τῆς θεολογίας τοῦ ἐθνικοῦ πανεπιστημίου, καὶ Κωνσταντίνῳ Ρούσῃ, προϊσταμένῳ τοῦ ἐν Γαλατᾷ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, τελειοφοίτῳ τῆς ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ θεολογικῆς σχολῆς. Ἀμφοτέρους ἡ Α. Θ. Π. ἐχειροθέτησεν ἰδίαις χερσίν.

Ροδοκανάκειος Ἱερατικὴ σχολή. —Διευθυντὴς τῆς Ἱερατικῆς ἐν Καισαρείᾳ Ροδοκανακείου σχολῆς προσεκλήθη ὁ καὶ πρὸ ἐτῶν εὐδοκιμώτατα διευθύνας αὐτὴν καὶ ἀπὸ ἑνὸς ἔτους ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος ἐν Καβάλλᾳ διατελῶν πανοσιολογ. ἀρχιμ. κ. Νεόφυτος Εὐαγγελίδης.

Κληρικοὶ ὑπάλληλοι.—Ἐπανέκαμψεν ἐκ τῆς πατρίδος αὐτοῦ Κρήνης, ὅπου μετέβη πρὸ μηνὸς ἐπ' ἀδείᾳ, ὁ ἱερολογ. δευτερεύων κ. Ἀθηναγόρας.

Ἅγιον Ὄρος. — Τῇ τετάρτῃ τηλεγραφικῶς ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης συνεχάρη τῇ πανηγυριζούσῃ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων εὐξάμενος πατρικῶς τῇ πνευματικῶς ἑορταζούσῃ ὁσίᾳ τῶν ἰβηριτῶν μοναχῶν ἀδελφότητι. — Τῇ παρελθούσῃ παρασκευῇ ἀπῆλθε διὰ Θεσαλονίκης εἰς Ἅγιον Ὄρος ὁ πανιερ. μητροπολίτης πρώην Νευροκοπίου κ. Νεόφυτος.

Μουσικὸς Σύλλογος.—Τῇ πέμπτῃ συνῆλθεν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἑλλογ. ἀντιπροέδρου αὐτοῦ κ. Μάρκου Βασιλείου, ὁ Ἐκκλησιαστικὸς Μουσικὸς Σύλλογος, κατορθωθείσης ἀπαρτίας μετὰ προηγουμένην ἀποτυχίαν. Ἐν τῇ συνεδριάσει ταύτῃ τὸ προεδρεῖον, δηλώσαν ὅτι ἀδυνατεῖ νὰ ἐργασθῇ ἐφαρμόζον πάσας τὰς διατάξεις τοῦ νέου κανονισμοῦ, ὑπέβαλε παραίτησιν. Ἐκ τῶν γενομένων συζητήσεων ἀπεδείχθησαν ἀλήθειαί τινες ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ δυσχερὲς τῆς τοῦ Συλλόγου διοικήσεως ὑπὸ τὸν ἄρτι ψηφισθέντα νόμον, ἀλλ' ἡ ὁλομέλεια ἠρνήθη ν' ἀποδεχθῇ τὴν παραίτησιν, καὶ ἡ συνεδρίασις ἐλύθη ἄνευ ἀποτελέσματος.

Μητρόπολις Μαρωνείας. — Ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος ἐν Μαρωνείᾳ διωρίσθη ὑπὸ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Μαρωνείας ὁ πανοσλγ. ἱερομόναχος κ. Πατρίκιος Βατοπεδινός, προλύτης τῆς θεολογίας τοῦ ἐθνικοῦ πανεπιστημίου καὶ ἄλλοτε ἡγούμενος τῆς ἐν Βιθυνίᾳ σταυροπηγιακῆς μονῆς τῶν ἁγίων Πατέρων Μηδικίου.

Μητρόπολις Ἡλιουπόλεως. — Ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος ἐπέστρεψεν ἐκ Σμύρνης εἰς τὴν καθέδραν τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Ἡλιουπόλεως κ. Ταράσιος.

Μονὴ τοῦ ὁσίου Ναούμ.— Ἡγούμενος τῆς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Πρεσπῶν ἱερᾶς σταυροπηγιακῆς μονῆς τοῦ ὁσίου Ναούμ διωρίσθη κατὰ τὴν συνοδικὴν τῆς παρελθούσης πέμπτης συνεδρίαν ὁ ἐκ τῶν ἐφετεινῶν τελειοφοίτων τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογ. σχολῆς πανοσλγ. ἱερομόναχος κ. Ἱερόθεος.

Χοροστασίαι.—Ἐκ τῶν πανηγυριζόντων ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς κοιμήσεως τῆς Θεομήτορος ἱερῶν ναῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐχοροστάτησε κατὰ μὲν τὸν ἑσπερινὸν τῆς ἑορτῆς ἐν τῇ Παναγίᾳ Καφτιανῇ ἐν Γαλατᾷ, κατὰ δὲ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῇ Θεοτόκῳ Μαγουλιωτίσσῃ τοῦ Μουχλίου, πυκνοτάτου πληροῦντος ἀμφοτέρους τοὺς ναοὺς εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος.

Ὀνοματικαὶ ἑορταί.—Τῇ τετάρτῃ, 15 μεσοῦντος, ἡ Α. Θ. Π. ηὔξατο τηλεγραφικῶς τὰ δέοντα τῇ τὴν ὀνοματικὴν αὐτῆς ἑορτὴν ἀγούσῃ κυρίᾳ Μαρίᾳ Εὐστ. Εὐγενίδου, διὰ δὲ τοῦ πανοσιολ. Μ. ἀρχιδιακόνου τῷ ἐπίσης ἑορτάζοντι ἐνδοξ. Πανταγ. Χρυσῷ ἐφέντῃ.

Μ. τοῦ Γ. Σχολή.—Ἐπανῆλθε προχθὲς μετὰ ὀλιγοήμερον διαμονὴν ἐν Ἑλλάδι, ὅπου μετέβη χάριν ἀναψυχῆς, ὁ πανιερ. μητροπολίτης Σάρδεων καὶ σχολάρχης τῆς πατριαρχ. Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς κ. Μιχαὴλ Κλεόβουλος.

Ἑλληνικαὶ ἐφημερίδες.—Μετὰ χαρᾶς εἴδομεν τὴν καλλίστην ἐν Σμύρνῃ συνάδελφον «Ἁρμονίαν» ἐπαναλαμβάνουσαν τὴν ἔκδοσιν αὐτῆς ὑπὸ νέον ὑπεύθυνον, ἀντὶ τοῦ θανόντος. Εὐχόμεθα δ' αὐτῇ σταδιοδρομίαν ἀπρόσκοπτον.—Τὸ αὐτὸ εὐχόμεθα καὶ τῇ ἐν Κύπρῳ νέᾳ συναδέλφῳ «Σαλαμῖνι» πρὸ τριμηνίας σχεδὸν ἀρξαμένῃ νὰ ἐκδίδηται. Καθῆκον τῶν δυναμένων ἐστὶν ἡ ὑποστήριξις ὁμοίων ὀργάνων, σκοπούντων τὴν διαφώτισιν τοῦ λαοῦ ἐπὶ ζητημάτων κοινῆς ὠφελείας καὶ γενικωτέρου χαρακτῆρος.

Ἐπισκέψεις. — Τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ, 12 μεσοῦντος, ἡ Α. Θ. Π. ἐπεσκέψατο, κατὰ τὴν βραχεῖαν ἐν Πριγκήπῳ διαμονήν, τὸν σεβαστὸν πρεσβύτην κ. Ζαχαρίαν Χατζόπουλον καὶ τὸν ἐξοχ. Ἀριστείδην βέην Κυριακοῦ.

Κανονικὴ ἄδεια.—Κατ' αἴτησιν τοῦ ἐν Πάτμῳ σχολάζοντος πανιερ. μητροπολίτου Θηβαΐδος κ. Γερμανοῦ (πρότερον ὑποκειμένου τῷ ἁγιωτάτῳ πατριαρχικῷ θρόνῳ Ἀλεξανδρείας) ἐχορηγήθη συνοδικῶς αὐτῷ ἄδεια μεταβάσεως καὶ δεκαπενθημέρου διαμονῆς ἐν Σμύρνῃ, πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ ἀσθενοῦντος πατρὸς αὐτοῦ.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος

Κανονικαὶ ψῆφοι.—Ἐπίσκοπος Δημητριάδος ἐψηφίσθη, ἐπὶ διαδοχῇ τοῦ θανόντος Γρηγορίου, ὁ ἀρχιμανδρίτης κ. Γερμανὸς Μαυρομμάτης, ὅστις καὶ ἐχειροτονήθη.

Ἐπισκοπὴ Λευκάδος.—Ἀφίκετο πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν, ὅπου θέλει παραμείνει ἡμέρας τινάς, ὁ πανιερ. ἐπίσκοπος Λευκάδος καὶ Ἰθάκης κ. Δανιὴλ, φέρων καὶ τὸ κεκανονισμένον τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συστατικὸν γράμμα.

Γραμματεὺς πρῶτος τῆς ἱερᾶς Συνόδου διωρίσθη ὁ ἱερολογ. κ. Πολύκαρπος Θωμᾶ, ἐκ Κοριτσᾶς, προλύτης τῆς θεολογίας τοῦ ἐθνικοῦ πανεπιστημίου, συμπληρώσας εὐδοκίμως ἐν Γερμανίᾳ τὰς θεολογικὰς αὐτοῦ σπουδάς.

Ἐκκλησίαι ἐν τῇ διασπορᾷ

Ἑλλην. κοινότης Μιννεαπόλεως.—Ἀμερικανικὴ τις ἐφημερὶς «Ἑσπερινὸς Κῆρυξ», ἧς ἀπεστάλη φύλλον ἡμῖν, ἀγγελλει ὅτι ὁ προϊστάμενος τῆς ἑλληνικῆς ἐν Μιννεαπόλει κοινότητος πανοσιολογ. ἀρχιμ. κ. Κύριλλος Βαφειαδάκης ἐπισκεπτόμενος ἑλληνικὰς κοινότητας ἐν Ἀμερικῇ, στερουμένας ἱερέως, ἱερουργεῖ κηρύττων καὶ τὸν λογον τοῦ Θεοῦ, παρατίθησι δ' ἅμα (ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 20 ἰουλίου) καὶ τὴν προσωπογραφίαν τοῦ ἀκμάτου κληρικοῦ.

Πανήγυρις εὐποιΐας συνεκάλεσε τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ, 12 ὑπερμεσοῦντος, ἐν Πριγκήπῳ, τοὺς φίλους τῶν ἀγαθῶν ἔργων, λογοδοτούσης τῆς ἐφορίας τοῦ αὐτόθι Ἑθν. τῶν ἀρρένων Ὀρφανοτροφείου. Τῆς τελετῆς προέστη ὁ παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης, μετὰ τὴν ἐν τῷ ναῷ τῆς μονῆς τοῦ Χριστοῦ χοροστασίαν. Παρῆσαν ἐπίσης οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ Κυζίκου, Χίου, Μαρωνείας, Γρεβενῶν, Δρυϊνουπόλεως καὶ Λέρου, τινὲς τῶν συμβούλων καὶ φιλάνθρωπος ὁμήγυρις. Τὴν λογοδοσίαν ἀνέγνω ὁ ἐκ τῶν ἐφόρων γραμματεὺς κ. Σόλων Γ. Καζανόβας, ἐψάλησαν δὲ πολυχρονισμοὶ τῆς Α. Α. Μ. καὶ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἐπισφραγίσαντος τὴν τελετὴν διὰ προσφωνήματος, εὐξαμένου ὑπὲρ μακροημερεύσεως τοῦ μεγαλειοτάτου ἡμῶν ἄνακτος, ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀοιδίμου Ἀνδρέου Συγγροῦ καὶ ὑπὲρ ὑγείας τῆς εὐγενεστάτης κ. Ἑλένης Γ. Ζαρίφη, εὐεργετῶν τοῦ φιλανθρωπικοῦ καθιδρύματος. — Τὰ ὀρφανά, τὰ περιθάλψεως καὶ παιδεύσεως μετασχόντα κατὰ τὸ λῆγον ἔτος, ἀνῆλθον εἰς 164.

ΤΟΙΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙΣ

τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» τοῖς ἐγγραφεῖσι κατὰ τοὺς τελευταίους δύο μῆνας ἀγγέλλομεν ὅτι στέλλομεν τὰ ἀπὸ 1 αὐγούστου φύλλα μόνον, διότι ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ὑπάρχουσιν ἐν τῷ γραφείῳ ἡμῶν διαθέσιμα φύλλα. Τοῦτο πρὸς γνῶσιν τῶν αἰτούντων.

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

ΚΑΤΑΔΙΚΗ ΤΗΣ ΕΝ ΤΗ ΙΕΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
καινοτομίας

Μετὰ ἑξήκοντα καὶ ἓν ἔτη ἀκριβῶς, σήμερον, ἐκδίδομεν τὴν ἐπιστολὴν τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἀνθίμου ΣΤ΄ τοῦ ἀπὸ Ἐφέσου πρὸς τὴν ἑλληνικὴν ἐν Βενετίᾳ κοινότητα κατὰ τῶν ἐν τῇ ἱερᾷ ἡμῶν μουσικῇ τολμηθεισῶν παράτε τῇ κοινότητι ταύτῃ καὶ τῇ τῆς Βιέννης καινοτομιῶν. Ὅμοια πατριαρχικὰ καὶ συνοδικὰ γράμματα ἀπεστάλησαν μετὰ τοῦτο, τὸ τῆς 19 αὐγούστου, καὶ πρὸς τοὺς προέδρους τῶν τότε μὲν τῷ θρόνῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑποτελῶν, μετὰ δέ τινα ἔτη κηρυχθεισῶν αὐτοκεφάλων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν· πάντα καταδικάζοντα τὴν καινοτομίαν, περὶ ἧς ἡ τῆς 19 αὐγούστου τοῦ 1846 γράφει ἐπιστολή·

Καινοτομίαι δυνατὸν ἵνα τολμῶνται πάντοτε ἐν ἱεροῖς καθεστῶσιν, ἀπὸ τοῦ δόγματος μέχρι τῶν ἐν τῇ λατρείᾳ τύπων· τὸ δὲ φιλόκαινον τοῦτο οὐδ' ἐκ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν μουσικῆς ἠδύνατο ἵνα λείψῃ. Ὅτε κατ' ἀρχὰς τῆς ΙΗ΄ ἑκατονταετηρίδος ἀπὸ Ἁγίου Ὄρους εἰς ἡμᾶς μετεδίδετο διὰ Παναγιώτου Χαλάτζογλου τό δόκιμον ὕφος, τὸ πρᾶγμα τοῦτο βεβαίως εἰς τοὺς εἰθισμένους ἐν παλαιοτέροις τύποις ἔδει ἵνα νομισθῇ καινοτομία, καθὸ νέαν εἰσάγον διδαχὴν ἀντὶ τῆς κοινῇ παραδεδεγμένης. Ἐφ' ὅσον ὅμως ἡ ἐπὶ τῶν τοιούτων ἐποπτεύουσα Ἐκκλησία τῶν ποιμένων, ἡ μόνη δικαιουμένη ἵν' ἀποφανθῇ, ἐγκρίνει ἢ ἀποδοκιμάζει καινοφανεῖς διδασκαλίας, ἡ Ἐκκλησία ἡ ποιμαινομένη οὐδαμῶς οὐδὲν ἔχει δικαίωμα ἵν' ἀντιστῇ εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς ποιμαινούσης.

Ἡ διὰ τῶν τριῶν διδασκάλων Γρηγορίου καὶ Χουρμουζίου καὶ Χρυσάνθου εἰσαχθεῖσα νέα γραφὴ ἔδει ἵνα νομισθῇ καινοτομία, ἀλλ' ἡ Μ. Ἐκκλησία, προστατεύσασα τὸ τῶν τριῶν ἔργον καὶ διὰ τῆς συστηματικῆς καὶ κάλλιστα λειτουργούσης Μουσικῆς σχολῆς ἐμπεδώσασα καὶ διαδοῦσα, ἀπετείχισε πᾶσαν ἀτίθασσον ἐπίθεσιν τῶν παλαιοφίλων καὶ παλαιολόγων. Ἐν τούτοις, σώζεται μιτυληναίου μουσικοῦ διατριβή, τέως ἀνέκδοτος, ἂν μὴ ἀπατῶμαι, κατὰ τῆς τόλμης τῶν τριῶν τούτων. Ἀλλ' οὐδεὶς ἀντέγραψέ τι εἰς τὴν ἀνασκευὴν τὴν ἐκ Μιτυλήνης.

Ἀπὸ τοῦ 1840 νέα τόλμη ἄλλου λεσβίου, τοῦ Γεωργίου, προὐκάλει συζήτησιν καὶ ἡ νέα δῆθεν μουσικὴ μέθοδος, τὸ λεγόμενον «Λέσβιον σύστημα», παρεκίνησεν ἕτερόν τινα λέσβιον, τὸν Ζαφείριον Ζαφειρόπουλον, ἵνα γράψῃ κατὰ τοῦ Γεωργίου Λεσβίου, ἐκδοὺς τὸ βιβλίον ἐν Ἀθήναις τῷ 1842, διετίαν δῆλα δὴ μετὰ τὴν «Εἰσαγωγὴν εἰς τὸ θεωρητικὸν» κτλ. καὶ μετὰ τὸ «Ἀναστασιματάριον νέον, ἀργοσύντομον» ἔργα ἀμφότερα τοῦ καινοτόμου Γεωργίου Λεσβίου. Καὶ πρὸς Ζαφείριον ὁ Λέσβιος ὁ Γεώργιος «Ἀπάντησιν πρὸς τὸν μουσικολογιώτατον πρωτοψάλτην κ. Ζαφείριον» ἐξέδιδε, καὶ κατὰ τοῦ Γεωργίου θύελλα κατακρίσεων ἐξερράγη, καὶ μετὰ ἑπταετίαν (1849) Ἀλέξανδρος Κωνσταντίνου, πελοποννήσιος ἱεροψάλτης, ἐπετέθη κατὰ τοῦ αἱρεσιάρχου γράψας «Σύντομον ἔκθεσιν κατὰ τῆς γραφικῆς μουσικῆς τοῦ λεσβίου συστήματος». Καὶ ἡ Μ. Ἐκκλησία κατέκρινε τοῦτο καὶ τὴν εἰσαχθεῖσαν ἐν Βιέννῃ καὶ κατόπιν ἐν Βενετίᾳ μουσικὴν καινοτομίαν, καθ' ἧς καὶ τύποις ἐξέδωκεν ἐν φυλλαδίῳ, κατὰ νοέμβριον 1846, πατριαρχικὴν καὶ συνοδικὴν ἐγκύκλιον·

διότι πᾶσα καινοτομία ἀπερραπίζετο ἐνταῦθα καὶ ὁ τολμηρὸς αὐτῆς εἰσηγητὴς ἀπεδοκιμάζετο καὶ ποινὴν ἐπέσειεν ἡ Ἐκκλησία κατ' αὐτοῦ, ὡς ἡ πρὸς τὸν Ἄνθιμον Ματζαράκην ἐπιστολὴ δηλοῖ. Ἐν Ἀθήναις ἐλευθέρως ἔγραφον καὶ ἐλευθέρως ἐδίδασκον εἴ τι ἂν ἤθελον, τῆς πνευματικῆς ἀρχῆς, τῆς καὶ δικαιουμένης, ἢ μὴ θελούσης ἢ μὴ δυναμένης ἐμποδίσαι τὰς καινοφωνίας.

Μ. Ι. Γ.

«ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

πρὸς τὸν ἀρχιμανδρίτην Ἄνθιμον Ματζαράκην ἱερατεύοντα ἐν τῇ κατὰ τὴν Βενετίαν ἱερᾷ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἀπαγορεύουσα τὴν χρῆσιν τῆς τετραφώνου μουσικῆς.

Ἄνθιμος ἐλέῳ Θεοῦ κτλ.

† Ὁσιώτατε ἀρχιμανδρίτα κὺρ Ἄνθιμε Ματζαράκη, ὁ τῆς ἐν Βενετίᾳ ἱερᾶς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἱερατεύων, τέκνον κτλ. Ἐμάθομεν ὅτι εἰσήγαγες ἐν ταῖς ἱεραῖς ὑμνωδίαις τῶν τελουμένων ἐν τῇ ἱερᾷ ταύτῃ ἐκκλησίᾳ ἀκολουθιῶν μουσικὴν νέα

τετράφωνον, φαμὲν δὴ τὴν πρὸ τεσσάρων χρόνων ἐν Βιέννῃ χαλκευθεῖσαν δυτικὴν καὶ παπικὴν, χαίρειν εἰπὼν τῇ πατροπαραδότῳ σεμνῇ μουσικῇ τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, καὶ ἠπορήσαμεν πῶς ἐτόλμησας εἰς τὴν καινοτομίαν ταύτην, ἐν ᾧ εἰς οὐδεμίαν τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν τῶν πατριαρχικῶν καὶ ἄλλων ἁγιωτάτων θρόνων ἐβεβαιώθημεν ὅτι παρεδέχθη ἡ ξένη ταῖς χριστιανικαῖς ἀκοαῖς τῶν ὀρθοδόξων μουσικὴ αὕτη. Τοὐλάχιστον ὤφειλες νὰ ἐρωτήσῃς τὴν καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν, διὰ νὰ ὁδηγηθῇς ἀσφαλέστερον εἰς τὸ πρακτέον, πρὸ τῆς ἰδιορρύθμου καὶ αὐθαιρέτου παρεκτροπῆς ἐπὶ πράγματος ἀφορῶντος τῇ καθόλου Ἐκκλησίᾳ. Ἴσθι λοιπὸν ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος τετράφωνος μουσικὴ ὡς ἀλλοτρία καὶ νόθος, ἵνα μὴ εἴπωμεν καὶ ἄσεμνος, οὐδαμῶς παρεδέχθη παρὰ τῇ ἁγίᾳ Ἀνατολικῇ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ, ἥτις τοὺς ἱεροὺς θεσμοὺς, τάξεις, διατυπώσεις καὶ ἔθιμα μετὰ τῶν εὐαγῶν αὐτῆς δογμάτων καὶ τῶν ἱερῶν κανόνων, οἷα τινὰ ἄλυσσον κρίκων συνέχουσα στερεῶς, καὶ παρακρατοῦσα ἱερῶς τὰ παραληφθέντα ἀρχαιόθεν, οὐδέποτε σὺν οὐδενὶ λόγῳ συγκατατίθεται νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς ἐλαχίστην τούτων ἀλλοίωσιν καὶ μεταποίησιν, μήποτε, ἑνὸς τῶν κρίκων τούτων διασπασθέντος τῷ νεωτεριτμῷ, ὃ μὴ γένοιτο, παράσχῃ λαβὴν κινδύνου καὶ τοῖς ἄλλοις, καὶ μάλιστα ἐν τῇ ἐνεστώσῃ διεφθαρμένῃ, καὶ πολλοὺς ὠδινούσῃ τοὺς νεωτερισμοὺς ἐποχῇ. Καὶ ἐπὶ τούτῳ γράφοντες διὰ τῆς παρούσης ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν ἐπιστολῆς ἐντελλόμεθα καὶ παραγγέλλομεν τῇ ὁσιότητί σου, ὅπως ἅμα τῷ λαβεῖν αὐτὴν ἀποβάλῃς καὶ ἀποσκορακίσῃς ἀπὸ τῆς ἧς ἱερατεύεις ἐκκλησίας ταύτης τῶν ὀρθοδόξων τὴν ἀλλοτρίαν καὶ ἑτεροφρόνων ἀποκύημα οὖσαν τετράφωνον μουσικὴν, ὡς καὶ παρὰ τῆς Ἐκκλησίας ἀπαράδεκτον γενομένην καὶ ἀπόβλητον, καὶ ἐπανακαλέσῃς εἰσάγων αὖθις τὴν ἀρχαίαν πατροπαράδοτον δι' ὀκτὼ ἤχων ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν, ἣν οἱ θειότατοι τῆς Ἐκκλησίας πατέρες καθώρισαν, καὶ διὰ ταύτης δοξολογεῖν τὸν Θεὸν ἡμᾶς ἐδίδαξαν, προσέχων καλῶς μήποτε, διὰ τῆς ἀσυγγνώστου ταύτης καινοτομίας ἐξελεγχθεὶς συντράττων τὴν ἁρμονίαν καὶ τὸν σύνδεσμον τῶν σεπτῶν καὶ ἀρχαίων παραδόσεων τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, ἐπισύρῃς σεαυτῷ τὴν δικαίαν αὐτῆς ἀγανάκτησιν, ἀποκηρυττόμενος τῆς ὑγιοῦς ἐν Χριστῷ ὁλομελείας αὐτῆς. Ποίησον τοίνυν καθὼς σοι γράφοντες ἐκκλησιαστικῶς παρκινοῦμεν καὶ ἐντελλόμεθα. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ κτλ.

Ἀμῶμ' αὐγούστου ιθ',

† ὁ Κων)πόλεως ἐν Χριστῷ εὐχέτης.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Α' Ο ΜΥΣΤΙΚΟΣ

Εἰς οὐδένα τῶν καὶ ἄκρῳ δακτύλῳ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας ἁψαμένων τυγχάνει ἄγνωστον τὸ ὄνομα τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Νικολάου τοῦ Α', τοῦ Μυστικοῦ. Οἱ τοιοῦτοι γινώσκουσιν αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἐπιμονῆς εἰς τὴν καταδίκην τοῦ τετάρτου γάμου, τοῦ τολμηθέντος ὑπὸ Λέοντος αὐτοκράτορος τοῦ κληθέντος Σοφοῦ. Οἱ τοὺς συγγραφεῖς τοὺς τῷ Νικολάῳ συγχρόνους σπουδάσαντες καὶ τὰς ἐπιστολὰς αὐτοῦ τοῦ δικαίως ἐν ἁγίοις συναριθμηθέντος πατριάρχου μελετήσαντες θαυμάζουσι τὸν ἄνδρα. Τὴν τοῦ Νικολάου σύνεσιν, τὴν ἐμβριθῆ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων γνῶσιν, ἣν ἐπεδείξατο, τὴν χριστιανικὴν ἐν γένει ἀρετὴν αὐτοῦ καὶ μετριοπάθειαν, τὸ μέρος τὸ σπουδαῖον, ὅπερ ἔλαβεν εἰς πολιτικὰς ἢ κοσμικὰς ὑποθέσεις, τὰς ἰδιωτικὰς καὶ κοινωνικὰς, ὡς εἰπεῖν, ἀρετὰς αὐτοῦ θέλουσι κατίδει καὶ οἱ εὐμενεῖς ἀναγνῶσται τῆς διατριβῆς ταύτης.

*

Ἡ ἔκδοσις αὐτῆς ἐν περιστάσεσιν, οἷα ἡ παροῦσα, ἐπιδοκιμασθήσεται, νομίζομεν, ὑπὸ τῶν ἐπαϊόντων, καθὸ χρήσιμος. Εἰς τοὺς «Πατριαρχικοὺς Πίνακάς» μου, ἐξ ὧν ἀφήρεσα πολλὰ καὶ δι' ἔλλειψιν τοῦ ποθουμένου χρήματος καὶ δι' οὓς, ἂν θέλητε, λόγους ἐκτίθησι Σωκράτης Σχολαστικὸς ὁ ἐκκλησιαστικὸς ἱστοριογράφος, εἰς τὴν αὐτὴν ἀνάγκην εὑρεθεὶς[1], εἰς ἣν κ' ἐγὼ ὀλίγα ἔγραψα περὶ τοῦ Νικολάου, καθ' ὅ μέτρον ἔγραψα καὶ περὶ τῶν λοιπῶν πατριαρχῶν. Ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐκδόσει αὐτῶν γραφήσονται τὰ πρέποντα λεπτομερέστερον περὶ πάντων τῶν πρωθιεραρχῶν τῆς ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ Μητροφάνους ἄχρις Ἰωακεὶμ Γ' τοῦ ἀπὸ Θεσσαλονίκης τοῦ νῦν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, πρώτου ἐν ἴσοις πατριάρχαις, ὀρθοτομοῦντος.

Ἡ μετὰ χεῖρας διατριβὴ γράφεται πως ἐκτενέστερον καὶ σαφέστερον, διότι τὴν τοιαύτην

1. ἐν βιβλίῳ Β' κεφαλαίῳ α' τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας αὐτοῦ καὶ γράψας «οὐ παρεθήκαμεν τὸ καθαιρετικὸν καὶ τὰς βασιλέως ἐπιστολὰς . . . . . ὑπὲρ τοῦ μὴ, πολυστίχου γενομένης τῆς ἱστορίας, ὀκνηροὺς τοὺς ἀναγινώσκοντας ἀπεργάσασθαι».

ἔκτασιν καὶ λεπτομέρειαν ἀπαιτοῦσιν αἱ παροῦσαι περιστάσεις.

*

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Α΄ ἐπηδαλιούχει τὴν ὁλκάδα τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν εἰς χρόνους δυσχερεῖς, ἀναμιμνήσκοντας ἔν τινι μέτρῳ τούτους, οὓς διανύομεν. Ἡ ἐσωτερικὴ κατάστασις τῆς Ἐκκλησίας, ἐπηρεαζομένης ὑπὸ παραλόγων ἀξιώσεων τῆς κοσμικῆς ἀρχῆς, ἣν ἐλεεινὴ, διαιρεσάσης ἀπ' ἀλλήλων καὶ ποιμαίνοντας καὶ ποιμαινομένους· ἕνεκα τῆς τοιαύτης ἀξιοθρηνήτου καταστάσεως ἦν δυνατὸν κληρικοὶ 'ν' ἀσεβῶσι πρὸς τὴν κανονικὴν αὐτῶν πνευματικὴν ἀρχὴν καὶ λαϊκοὶ κοσμικὴν ἐξουσίαν διαχειριζόμενοι συνεπὲς ἦν 'να ἐπεμβαίνωσιν εἰς αὐτὰ τὰ δίκαια τῆς πνευματικῆς ἀρχῆς. Παρείσδυσις ἀφ' ἑτέρου τοῦ πάπα τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης συνέτεινεν εἰς τὴν ἐπίτασιν τῆς ψυχρότητος μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐπίτασιν τῆς ψυχρότητος μεταξὺ τῆς παρ' ἡμῖν κοσμικῆς ἐξουσίας καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς ποιμαινούσης. Οἱ βούλγαροι τέλος, οἱ πρό τινων ἐτῶν γενόμενοι δῆθεν χριστιανοί, προέβαινον λεηλατοῦντες ἄχρι τῶν πυλῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἱερὰ τεμένη διαφθείροντες καὶ μοναστήρια καταστρέφοντες καὶ τὸν πλοῦτον τούτων τὸν εἰς Θεὸν ὑπὸ ὀρθοδόξων ἑλλήνων καθοσιωθέντα κεραΐζοντες, ἱερεῖς τε καὶ παρθένους ὁσίας καὶ χριστιανοὺς φονεύοντες, αἱμάτων καὶ δακρύων πληροῦντες τὴν Θράκην πᾶσαν.

*

Πρὸς τούτους ὁ πατριάρχης Νικόλαος διεπραγματεύετο τὴν εἰρήνην. Πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς συνεβούλευε τὰ πρὸς εἰρήνευσιν. Πρὸς τοὺς ἅρπαγας ἱερῶν περιουσιῶν ἔγραφεν ὑπεραμυνόμενος τῶν προνομίων τῆς Ἐκκλησίας. Πρὸς τὸν πάπαν τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης ὡς ἀδελφὸς ἔγραφε πρὸς ἀδελφόν. Τὴν ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας φλόγα τῆς διαιρέσεως ἔσπευδε 'να σβέσῃ. Πρὸς πάντας ἐδείκνυτο μετριοπαθὴς καὶ ἀγαθώτατος. Ἦν τύπος ἀρίστου καὶ μεγίστου πατριάρχου. Ἔκρινεν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως καθὼς ἐδίδαξαν οἱ παρελθόντες χρόνοι, καθὼς ἐπεκύρωσαν οἱ χρόνοι οἱ κατόπιν. Ἔκρινε περὶ τῶν βουλγαρικῶν ὑπερφιάλων ἀξιώσεων καὶ κακοηθειῶν ὡς ἤθελε κρίνει καὶ σήμερον καὶ ἀπὸ πεντηκονταετίας πᾶς ἐμβριθὴς ἱστοριογράφος.

Α΄

Νικόλαος ὁ Μυστικὸς, ἐργαζόμενος ὑπὲρ τῆς δόξης καὶ τῆς εὐκληρίας τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς βασιλευούσης τῶν πόλεων, εἶχε τὴν πεποίθησιν ὅτι εἰργάζετο πρὸς εἰρήνην καὶ πρὸς εὔκλειαν τῆς καθόλου Ἐκκλησίας. Ἐπιστέλλων πρὸς τὸν μητροπολίτην Ἐφέσου Γρηγόριον καὶ προσκαλῶν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἔγραφε μὲν πρὸς αὐτὸν «ἐπεὶ τὰ ἐνταῦθα (τὰ ἐν τῇ πρωτευούσῃ δῆλά γε δὴ) πράγματα τὴν σὴν ἐπιζητεῖ παρουσίαν, δεύτερα χρὴ λογίζεσθαι τέως τὰ ἐν τοῖς αὐτόθι (τὰ κατὰ τὴν Ἔφεσον δῆλον οὖν) καὶ μᾶλλον τῆς πρὸς ἡμᾶς γενέσθαι φοιτήσεως» —ἐκήρυττε δὲ τὴν μεγάλην ἀλήθειαν, ὅτι «κατὰ ροῦν φερομένων τῶν ὧδε πραγμάτων καὶ τὰ κατὰ πᾶσαν Ἐκκλησίαν ἀγαθὴν ἔχει τὴν κατάστασιν· **τούτων δὲ ἀνωμάλως ἐχόντων, ἀνάγκη πολὺ χεῖρον τὰ ἔξω καθίστασθαι πράγματα**».

*

Περιττὴ ἡ ἐξήγησις καὶ πᾶσα περαιτέρω τῆς ἀνωμολογημένης ὑπὸ τῶν αἰώνων ἀληθείας ταύτης ἀνάπτυξις. Ὁ δυνάμενος ἐκ τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν πρέπει 'να συνδυάσῃ ταῦτα πρὸς τὰ ἐν πράξει 16 τῆς Δ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου λεχθέντα ὑπὸ Νουνεχίου τοῦ Λαοδικείας καὶ Περγαμίου Ἀντιοχείας (Πισιδείας). Ὁ δὲ φιλόπονος ἐρευνητὴς δύναται 'ν' ἀναγνῷ τὴν πρὸς τὸν Ἐφέσου Γρηγόριον ἐπιστολὴν ταύτην ἐν ΡΙΑ΄ τόμῳ τῆς Ἑλλην. Πατρολογίας τοῦ Migne (ἐν στήλῃ 229)μετατυπωθεῖσανσὺν ἑτέραις 162 ἀπὸ τοῦ Ι΄ τόμου τοῦ Spicilegii Romani τοῦ ἐπιφανοῦς καρδιναλίου Ἀγγέλου Μάη.

Προστεθείσθω νῦν ὅτι πρὸς τὸν Ἐφέσου Γρηγόριον ὁ Νικόλαος ἀποστέλλει 10 ἐπιστολὰς— πρὸς τὸν Ἰγνάτιον Κυζίκου καὶ πρὸς Πέτρον τὸν Ἀλανίας ἀνὰ 5—πρὸς τὸν Λαοδικείας Κωνσταντῖνον 4—πρὸς τὸν Πατρῶν Ἀνδρέαν 3—πρὸς τὸν Νικομηδείας Ἰγνάτιον, τὸν Νικαίας Ἀλέξανδρον, τὸν Κλαυδιουπόλεως Θεόκτιστον, τὸν Χαλδίας Βασίλειον καὶ τὸν Λέοντα τὸν Συλαίου ἀνὰ 2—πρὸς τὸν Κυζίκου Δημήτριον, τὸν Ἀντώνιον Σάρδεων, τὸν Ἀθηνῶν Νικήταν, τὸν Λαρίσσης Φίλιππον, τὸν Ἰωάννην Ἀμισοῦ καὶ τὸν Εὐθύμιον (μητροπολίτην) Ἀντιοχείας ἀνὰ 1—τὸν Γρηγόριον Ἐφέσου καὶ τὸν Φώτιον Ἡρακλείας, ὑπερορίους ὄντας, μίαν κοινὴν—τὸν Συννάδων, τὸν Ἰκονίου, τὸν Πεσσινοῦντος καὶ

τὸν Χερσῶνος (ὧν οὐ σημειοῦνται τὰ ὀνόματα) ἀνὰ μίαν—πρὸς Στυλιανὸν διάκονον μίαν—πρὸς Τρύφωνα μοναχὸν (ἴσως τὸν μετὰ ταῦτα πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως) 4—πρὸς τοὺς μοναχοὺς Ἀντίοχον, Ἀρσένιον, Ἐπιφάνιον, Εὐθύμιον, Θεοδόσιον, Πέτρον καὶ Φιλητὸν ἀνὰ μίαν — πρὸς τὸν ἡγούμενον τῶν Ἡλίου βωμῶν (Ἐλεγμῶν;) 2 καὶ πρὸς Ἰγνάτιον μάγιστρον μὲν πρότερον, εἶτα δὲ μοναχὸν ἐν τῇ μονῇ Μεγάλου Ἀγροῦ (Κουρσουλὶ τῆς Κυζίκου), ἄνδρα καὶ ἐν λαϊκοῖς καὶ ἐν μοναχοῖς ἐμπρέψαντα, μίαν ἐπιστολήν.

Τινὲς τῶν ἑξήκοντα δύο τούτων ἐπιστολῶν ἔχουσι τύπον συνοδικῶν ἀποφάσεων, ὡς καὶ ἱκαναὶ τῶν πρὸς κοσμικοὺς ἄρχοντας ἀπευθυνομένων. Καὶ ἐκείνας μὲν παρέλιπον, ἀναφέρω δὲ τὰς πρὸς κληρικούς, πρὸς γνῶσιν τῶν ὀνομάτων ἀρχιερέων τινῶν. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐπιστολῶν τούτων, καθὸ μαρτυρίας αὐθεντικῆς, ἐκτίθενται ὧδε αἱ πράξεις τοῦ πατριάρχου Νικολάου, αἱ κανονικῶν διατάξεων τύπον ἔχουσαι, αἱ περὶ τῶν ἐσωτερικῶν ταραχῶν καὶ αἱ περὶ τῆς διοικήσεως καὶ σωτηρίας τοῦ κράτους.

(ἕπεται συνέχεια)

ΠΕΤΡΟΥ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΟΣ ΕΡΓΟΝ*

Εἰ γὰρ ἐκεῖναι μὲν μὴ παρούσης νηστείας κατορθωθῆναι ἀδύνατον, αὕτη δὲ ταύταις συναρμοσθεῖσα τελειοποιός τε τοῦ κρείττονος γίνεται καὶ συγκατορθοῖ ταύταις τὸ σπουδαζόμενον, πῶς οὐχὶ μεῖζων καὶ ἀνυστικωτέρα τῶν ἄλλων καὶ τῶν ψυχῶν ἐπίκουρος ἀσφαλὴς καὶ κραταίωσις;

9. Ἐγὼ μὲν οὖν οἶμαι καὶ [παρὰ τῶν] ἡμετέρων λόγων ἐγκατασκῆψαι τὸν ἔρωτα τῆς νηστείας ὑμῶν, οὐχ ὅσοις μόνον ὁ βίος ἐσταύρωται καὶ ἡ ζωογονοῦσα νέκρωσις ἐξηκρίβωται καὶ τὸ πάχος τῆς ὕλης κατὰ πρυκίρεσιν ἀπεσκεύκσται, ἀλλ' ἤδη καὶ τοῖς ταῖς βιωτικαῖς καταμεμερισμένοις φροντίσι καὶ ὡς ἐν ἀλυκτοπέδῃ ταύταις πεπεδημένοις [καὶ κατὰ τὴν] χαμαὶ συγκύπτουσαν κεκυφῶσι καὶ διαμελετῶσι τὴν ἐκεῖθεν ἀνάνηψιν, ἐπεύχομαι δὲ [εἰς βάθος] ὑμῶν καθικέσθαι τὸ τοιοῦτον κακὸν καὶ τῷ νοῒ καὶ ταῖς καρδίαις ἐμφιλοχωρῆσαν ἐμπλατυνθῆναι καὶ τῷ κύκλῳ συνακυξηθῆναι τῶν ἀρετῶν, ᾧ ψυχαὶ καταστέφονται, ὅσαι τὸν ῥύπον ἀποξυσάμεναι καὶ τῇ ἄνωθεν περιαυγασθεῖσαι λαμπρότητι τὴν τοῦ ὄντως ὄντος εἰσδέξονται μύησιν διὰ καθαρότητος λεπτυνόμεναι καὶ θείας ἐμπιπλάμεναι χάριτος· τοῦτό μοι καὶ τρυφὴ καὶ δόξα καὶ καυχήσεως στέφανος τοῖς ὑμετέροις πλεκόμενος κατορθώμασι. Λοιπὸν οὖν τὴν οἰκείαν ἕκαστος καταλαμβάνοντες σκηνὴν τὴν νηστείαν ἐν ἠρεμίᾳ ψυχῆς καὶ γαλήνῃ φρενῶν ὡς ἀγχίθυρον οὖσαν ὑποδεξώμεθα καὶ ἐν ἡμῖν γενομένην δι' ἔργων ἀρίστων τιμήσωμεν τῶν εἰρημένων διὰ παντὸς μνημονεύοντες καὶ ὑποτιθέμενοι ταῦτα διδασκαλικῶς τε καὶ πατρικῶς τοῖς μὲν ποιμαινομένοις οἱ ποιμένες, τοῖς δὲ παισὶν οἱ πατέρες, τοῖς δὲ οἰκέταις οἱ δεσπόται, ἵνα διὰ πάντων Θεὸς ὑμνῆται καὶ μεγαλύνηται ὁ τὴν ἡμετέραν διψῶν σωτηρίαν καὶ θελητὴς τοῦ ἐλέους καὶ ὢν καὶ λεγόμενος εἴτε τοῦ παρ' ἡμῶν [οριζομένου] τοῖς ὁμοδούλοις, εἴτε τοῦ διὰ φιλανθρωπίαν ἀνέκφραστον || [εἰς ἡμᾶς χορηγουμένου] σὺν ἀφθονίᾳ καὶ μηδέποτε [λήγοντος ἐπεί] κακεῖνοι τῆς ἴσης παρ' ἡμῶν χρηστότητος ἐπιδέονται ὁποίας [ἂν αὐτοί] τῆς θεόθεν χορηγουμένης τυχεῖν ἐπισπεύδομεν· ὅτι δὲ μέγα τὸ ἐκ τοῦ ἐλέους κέρδος [δηλοῖ] καὶ ὁ Ἐκκλησιαστὴς λέγων· «ἀπόστειλον τὸν ἄρτον σου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ὕδατος καὶ ἐν πλήθει ἡμερῶν σου εὑρήσεις αὐτόν[1]» ὁμοῦ καὶ τὸ ἀπολυπραγμόνητον ἐν ταὐτῷ παριστῶν τῆς ἐλεημοσύνης· τοιοῦτος γὰρ ὁ καθ' ὕδατος ριπτούμενος ἄρτος, καὶ τὴν ἐκ ταύτης διδάσκων ὠφέλειαν διὰ τῆς εἰς τὸν μέλλοντα αἰῶνα πολυπλασίου ἀντιδόσεως.

10. Μνημονεύοντες οὖν πάντων, ὅσα περί τε τῆς προτελουμένης καθάρσεως καὶ τῆς ὅρκου ἀποχῆς καὶ αὐτῆς τῆς νηστείας ἡμῖν εἴρηται, καὶ ὡς οὐχὶ [σαρ]κοβορίας μόνον ἀλλὰ καὶ ἀνάγνων ἔργων καθαρεύειν ὀφείλομεν, ἔργοις ταῦτα βεβαιῶσαι σπουδάσωμεν, εὐχὰς ἐκτενεῖς Θεῷ ἀναφέροντες ὑπέρ τε τῶν εὐσεβῶν ἡμῶν βασιλέων καὶ μεγίστων (λείπουσι τὰ ὀνόματα) . . . . ἵλεων [ἡμῖν] γενέσθαι καὶ εὐμενῆ καὶ ταῖς ἡμῶν ἱκεσίαις ἐπικαμφθέντα, παριδεῖν μὲν [διὰ] πλῆθος φιλανθρωπίας τὰ πλήθη τῶν ἐγκλημάτων ἡμῶν, κατευνάσαι ζάλην ἅπασαν [καθ' ἡμῶν] ἐπεγειρομένην καὶ ἀγριαίνουσαν, καὶ τῆς αἰωνιζούσης καταξιῶσαι [χαρᾶς]· ἧς ἀπολαύσοιμεν ἅπαντες ἐν αὐτῷ Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν, ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις σὺν τῷ ἀνάρχῳ πατρὶ καὶ τῷ παντοδυνάμῳ καὶ ζωοποιῷ Πνεύματι νῦν καὶ εἰς τοὺς ἀτελευτήτους αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

1. Ἐκκλ. ΙΑ' 1.

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 459—460,—καὶ τέλος.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

НБ ОНУ імені І.І. Мечникова
1948
П. III. 726200